

Dünya'nın Günlük (Eksen) Hareketi

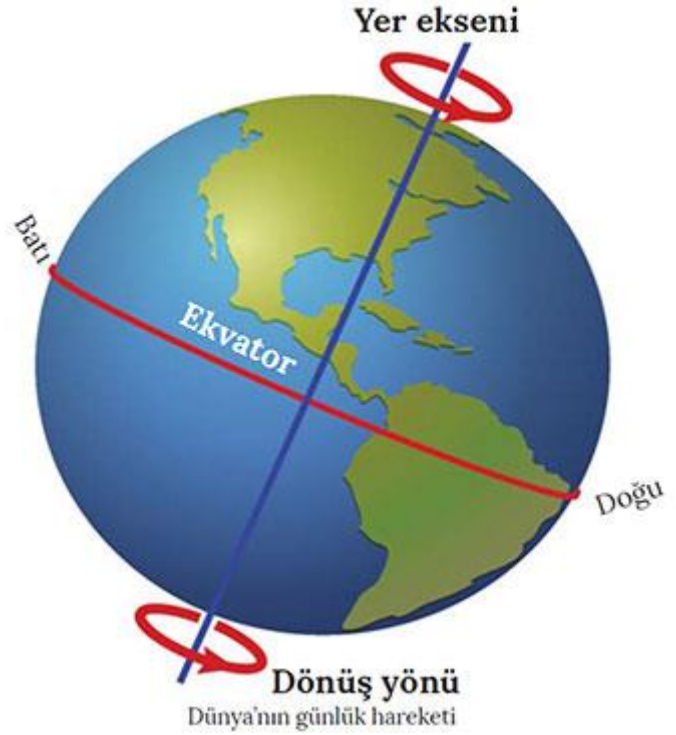
Dünya, kuzey ve güney kutup noktalarından geçtiği varsayılan yer eksenini etrafında **batıdan doğuya** doğru döner. Dünya'nın bir tam dönüşü **24 saat** sürer. Bu süreye bir gün adı verilir.

Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüşüne bağlı olarak iki türlü hız ortaya çıkar. Dünya'nın günlük hareketi esnasında birim zamanda aldığı yola **çizgisel (dönüş) hız** denir. Çizgisel hız Ekvator'dan kutuplara doğru azalır. Dünya'nın günlük hareketi esnasında birim zamanda oluşturduğu açıya da **açısız hız** denir. Dünya 24 saatte 360° döndüğünden üzerindeki tüm noktaların açısız hızları eşittir.

DİKKAT ET: Çizgisel hızın oluşmasında Dünya'nın günlük hareketi etkilidir. Ancak çizgisel hızın Ekvator'dan kutuplara doğru azalmasında Dünya'nın şekli etkilidir.

Dünya günlük hareketini **batıdan doğuya** doğru yapar. Bu yönlü hareketin sonuçları şunlardır:

- Doğuda yerel saat ileride, batıda ise geridedir.
- Güneş doğuda erken doğar, erken batar; batıda ise geç doğar, geç batar.
- Sürekli rüzgârlar Kuzey Yarım Küre'de sağa, Güney Yarım Küre'de ise sola sapar.

Dünya'nın Günlük (Eksen) Hareketinin Sonuçları

- Gece ve gündüz birbirini takip eder.
- Güneş ışınlarının günlük geliş açıları değişir.
- Günlük sıcaklık farkları meydana gelir. Bunun sonucunda;
 - Fiziksel çözülme oluşur.
 - Günlük basınç farkları oluşur.
 - Meltem rüzgârları oluşur.
- Merkez kaç kuvveti meydana gelir. Bunun sonucunda;
 - Sürekli rüzgârların (Alize, Batı, Kutup) yönlerinde sapmalar meydana gelir.
 - Okyanus akıntıları (Gulf – stream, Labrador, vs.) halkalar oluşturur ve yönlerinde sapmalar olur.
- Yerel saat farkları meydana gelir.
- Cisimlerin gün içindeki gölge uzunlukları değişir.
- Güneş doğuda erken doğar, batar ve batıda geç doğar, batar.
- Dinamik basınç kuşakları meydana gelir.

